

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Vervolgproces Tussenbalans Regionale Energie Strategieën	TELEFOONNUMMER	+31634499785
DATUM	20-12-2022	E-MAILADRES	wijnand.jonkers@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-265285415-3	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Wijnand Jonkers	TEAM	PL1
NUMMER PS	PS2022MM	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Op 21 september 2021 heeft u een besluit genomen over de Tussenbalans Regionale Energiestrategieën (RES) Provincie Utrecht. Om u zo goed mogelijk te informeren over de stand van zaken is deze brief opgesteld waarin wij u meenemen in het proces dat met gemeenten en de RES-regio's sinds de Tussenbalans heeft plaatsgevonden. Daarnaast geven we informatie over het vervolgproces, met de kanttekening dat dit nog afhangt van de uitkomst van de rapportage die op basis van de monitoring van de 3 RES regio's en de collegebrieven van gemeenten wordt opgesteld. In deze brief geven wij ook een toelichting over het advies van Nationaal Programma RES (NP RES) om een plan-milieueffectrapport (planMER) uit te voeren voor RES 2.0, over het gesprek hierover aan de bestuurstaafels van de 3 RES-regio's en hoe dit zich verhoudt tot het vervolg van onze Tussenbalans.

Inleiding:

Proces afgelopen maanden

In het [statenvoorstel Tussenbalans RES](#) heeft u ons gevraagd gemeenten aan te moedigen om voor 1 december 2022 bestaande windplannen te concretiseren en tot aanvullende windlocaties te komen. De afgelopen maanden hebben met alle gemeenten bestuurlijke gesprekken plaatsgevonden over de mogelijkheden voor extra windenergie. Hieruit blijkt dat de oproep het gesprek over wind bij verschillende gemeentebesturen heeft bevorderd. Een aantal gemeenten is van plan aanvullende locaties aan te dragen. Verder zijn er met de RES-regio's goede afspraken gemaakt over de afstemming tussen het vervolgproces van de tussenbalans en het RES-proces. Zo is afgesproken dat een eventueel provinciale planMER voor windenergie zo opgesteld wordt dat het benut kan worden voor de herijking van de RES'en (zie alinea hierover onderaan deze brief).

Eerste inzicht collegebesluiten

Begin december hadden we van bijna alle gemeenten een collegebesluit ontvangen als reactie op onze oproep. Uit een eerste lezing van deze collegebesluiten blijkt dat een groot aantal gemeenten het belang van de balans zon-wind onderschrijft en dat een aantal gemeenten versneld bestaande of aanvullende windlocaties gaat uitwerken. 15 van de 26 gemeenten geven aan open te staan voor windenergie, maar de mate van concreetheid varieert. Meerdere gemeenten geven aan de provinciale planMER te kunnen benutten voor een vervolgstap en een aantal

verzoekt de provincie om extra gebieden mee te nemen in de planMER die nu nog niet in de 72 potentiële onderzoeksgebieden naar voren komen. De gemeentelijke reacties worden in december 2022 – januari 2023 geanalyseerd en resultaten daarvan komen in de Provinciale Rapportage Voortgang Windenergie (zie ook alinea hieronder). Een eerste indruk is dat de gemeentelijke inbreng niet de gehele 1 TWh zal invullen, maar dit is pas definitief in beeld als de rapportage opgesteld is.

Notitie Reikwijdte en Detailniveau met Kennisgevingen

Met de Provinciale Rapportage Voortgang Windenergie (PRVW) - in het statenbesluit van 21 september jl. Voortgangsrapportage genoemd - wordt in beeld gebracht welke gemeente voor welk deel een procedure start. Ook wordt hierin onderbouwd voor hoeveel opwek aan windenergie de provincie indien nodig een projectprocedure zou moeten starten om in 2030 genoeg windenergie te realiseren voor de opwek van 1 TWh. Zoals ook genoemd in het statenvoorstel zou dan de eerstvolgende stap de publicatie van de ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) zijn. Deze NRD gaat vooraf aan het uitvoeren van een planMER en beschrijft op wat voor manier en op welk detailniveau milieueffecten voor locaties onderzocht worden. Dit planMER helpt om te komen tot een zeer uitgebreide, zorgvuldige en integrale afweging over de meest geschikte locaties voor windenergie. Indien wij een ontwerp NRD publiceren doen wij ook de kennisgeving van het voornemen om te starten met de voorbereiding van het planMER ten behoeve van projectbesluiten of, indien de Omgevingswet nog verder uitgesteld wordt, een provinciaal inpassingsplan.

Aangezien het van belang is om met de RES-partners in goede samenwerking de participatie vorm te geven, wordt in de kennisgeving van het voornemen ook aangegeven op welke wijze de participatie wordt ingericht. Deze stap is met het oog op het huidige (Wet ruimtelijke ordening) en toekomstig (Omgevingswet) wettelijk stelsel verplicht. We kiezen dit moment hiervoor zodat op deze manier aan de voorkant helder is wie op welke wijze wanneer in het proces betrokken wordt. De PRVW en NRD, inclusief Nota van beantwoording zienswijzen NRD, vormen vervolgens de basis voor de inhoudelijke input voor het Startgesprek m.b.t. tot het projectbesluit dat - zoals opgenomen in het statenvoorstel - na de verkiezingen met uw Staten gehouden wordt.

Vigerende wetgeving en nieuwe Omgevingswet

Mocht onverhoopt blijken dat de Omgevingswet dusdanig lang uitgesteld wordt dat het doorlopen van de procedure onder de nieuwe Omgevingswet niet mogelijk is, dan wordt de procedure van een provinciaal inpassingsplan doorlopen. Voornoemde kennisgeving wordt zodanig opgesteld dat wordt voldaan aan zowel het vigerend wettelijk stelsel als aan de Omgevingswet. In het geval dat de procedure van een provinciaal inpassingsplan wordt doorlopen dan zal het Startgesprek na de verkiezingen een besluitvormend karakter krijgen en ontvangt u van ons een statenvoorstel om één of meerdere inpassingsplannen voor te bereiden.

Samenwerking met de RES-regio's

Met de RES- regio's zijn verschillende momenten afgesproken waarop zij input kunnen leveren aan ons planMER proces. Zo worden meerdere sessies voor alle gemeenten georganiseerd gedurende de verschillende stappen van het proces zodat zij hun inbreng hierop kunnen leveren zowel ambtelijk als bestuurlijk. Ook worden afspraken gemaakt over de invulling van communicatie en participatie. Deze gezamenlijke afspraken worden momenteel beschreven in een plan van aanpak dat voor alle drie de regio's geldt en onderdeel uitmaakt van de besluitvorming in GS begin februari (zie hieronder).

Voorziene vervolgstappen in geval projectbesluit nodig blijkt te zijn

1. **Begin februari** GS besluit met:
  - a. Ontwerp-NRD
  - b. Kennisgeving voornemen en participatie
  - c. Provinciale Rapportage Voortgang Windenergie
  - d. Statenbrief Startgesprek
2. **Februari-maart:** Ontwerp NRD ligt ter inzage met mogelijkheid zienswijzen in te dienen
3. **April- mei** NRD uit de inzage en nota van beantwoording wordt opgesteld
4. **Voor de zomer** Startgesprek met nieuwe Provinciale Staten met:
  - a. NRD + Nota van beantwoording
  - b. Kaders, randvoorwaarden en uitgangspunten

- c. Vervolg planMER
- 5. **Eind 2023** Voorkeursbeslissing
  - a. Concept planMER + ontwerp voorkeursbeslissing, met hierna:
  - b. planMER + voorkeursbeslissing (locatiekeuze voor te nemen projectbesluiten)

Herijking en monitoring RES

In het proces van de RES zijn verschillende momenten afgesproken waarin alle regio's een bepaald document opleveren. In 2021 was dit RES 1.0 waarna in juli 2023 RES 2.0 zou volgen. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat hierin eventuele aanpassingen en concretisering ten opzichte van RES 1.0 in zouden worden opgenomen. Door veranderende wetgeving (Omgevingswet) is afgesproken dat in plaats daarvan ook een voortgangsdokument opgeleverd kan worden indien er geen inhoudelijke wijzigingen zijn. Hieronder leggen wij uit waarom deze verandering is ingevoerd en wat het vervolg is.

Eerder dit jaar heeft NP RES het advies "[Een plan-m.e.r. voor de Regionale Energie Strategie?](#)" gepubliceerd dat op 14 april 2022 met de Tweede Kamer is gedeeld. De kern van het advies is dat met de beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet het document RES 2.0, in bepaalde gevallen, kan kwalificeren als een 'programma'. Het niet uitvoeren van een MER voor de RES levert dan een juridisch risico op dat ook effect zou kunnen hebben op latere vergunningverlening.

In het NP RES advies wordt een onderscheid gemaakt tussen een RES monitoringsdeel (voortgangsdokument) dat niet planMER-plichtig is en een RES herijkingsdeel dat in veel gevallen wel planMER-plichtig zal zijn. Dit planMER ten behoeve van de herijking ziet dan toe op de volledige RES en dus ook op gebieden die al in RES 1.0 waren opgenomen. Oorspronkelijk was de afspraak dat de RES-regio's in juli 2023 een RES 2.0 inclusief herijking opleverden. Aangezien met dit advies een planMER aan de orde is, wordt aan de regio's de mogelijkheid geboden in juli een voortgangsdokument, zonder herijking op te leveren. Op deze manier hebben de regio's nog de kans om voor eventuele herijking eerst een planMER proces te doorlopen. Meer informatie over de planMER en RES is [hier](#) te vinden.

Utrechtse situatie

De (Interim) Omgevingsverordening provincie Utrecht kent een aantal uitsluitingsgebieden voor duurzame energie en daarnaast aandachtsgebieden waar wind- en zonne-energie bij voorbaat niet zijn uitgesloten, maar wel aangetoond moet worden dat het voldoet aan regels in de (Interim) Omgevingsverordening en daarmee inpasbaar is in het betreffende gebied. Er zijn geen specifieke zoekgebieden voor wind- of zonne-energie aangewezen. Voor de Omgevingsvisie en (Interim) Omgevingsverordening is een [planMER](#) opgesteld. Omdat de (Interim) Omgevingsverordening geen locaties voor wind of zon bevat, bevat de planMER voor de Omgevingsvisie en (Interim) Omgevingsverordening hier ook geen informatie over.

De RES 1.0 documenten van de Utrechtse regio's zijn strategiedocumenten, waarin partners commitment naar elkaar uitspreken om een gezamenlijk doel te bereiken. Zie hiervoor ook het [memo](#) aan de cie M&M (20-6-2021). RES 1.0 is voor ons als provincie ook niet kaderstellend, omdat wij ook initiatieven buiten opgenomen zoekgebieden in behandeling kunnen nemen. De RES 1.0 is dus geen programma onder de Omgevingswet. Dit is nogmaals bevestigd in de '[Werkwijze programma's en projectbesluiten](#)' op 9 februari 2022 vastgesteld in PS; daar zijn de RES'en gepositioneerd als samenwerkingsprogramma.

Gevolg Utrechtse RES'en

Gezien het hierboven beschreven advies zijn alle drie de Utrechtse RES-regio's van plan om in juli 2023 een monitoringsdocument zonder herijking op te leveren. Deze herijking volgt dan op een later moment. Aangezien deze monitoringsrapportage geen aanpassingen bevat op RES 1.0 kan deze door de colleges worden vastgesteld. Een herijking van de RES wordt uiteraard door raden, Staten en AB's vastgesteld. Verder is in afstemming met de RES-regio's gekozen om een eventuele provinciale planMER voor windenergie zo op te stellen dat het enerzijds de basis biedt voor provinciale besluiten en anderzijds kan dienen voor de toekomstige herijking van de RES'en voor het onderdeel windenergie. Indien een provinciale planMER voor windenergie uitgevoerd wordt is dit naar verwachting eind 2023 afgerond. Deze informatie kan dan gebruikt worden voor de herijking van de RES'en welke daarna volgt. Hiermee wordt voorkomen dat twee keer gedeeltelijk hetzelfde onderzoek wordt uitgevoerd en sluiten de onderzoeken in tijd goed op elkaar aan.

Vervolprocedure / voortgang:

1. In de periode december 2022 – februari 2023 wordt de rapportage Voortgang Provinciale Windenergie opgesteld. Indien hieruit blijkt dat de provincie een projectbesluitprocedure in gang moet zetten ontvangt u in februari een statenbrief ten behoeve van het startgesprek (na de verkiezingen) met daarbij de

Rapportage Voortgang Provinciale Windenergie en de ontwerp NRD met kennisgeving. Dit wordt later aangevuld met een Nota van beantwoording. Indien een nieuw college afziet van de projectbesluitprocedure (of inpassingsplanprocedure) zal het startgesprek niet plaatsvinden.

2. In juli volgend jaar ontvangt u ter informatie de opgeleverde monitoringsrapportages van de drie RES'sen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen